

แบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย ชุด หลักภาษานำรู้

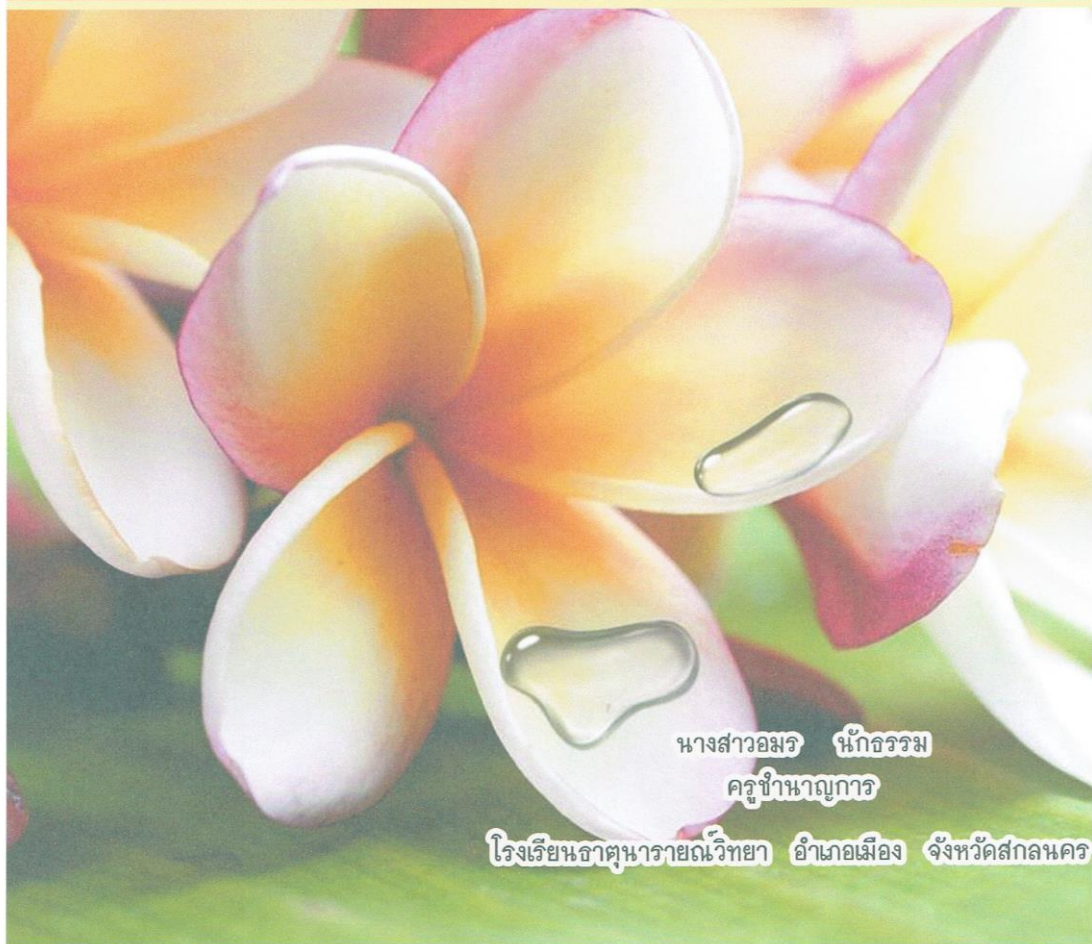
รหัส ท๒๒๑๐๒

ม.๕

เล่ม ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

เสียงและอักษรไทย

นางสาวอมร นักร้อง
ครูชำนาญการ

โรงเรียนจตุรหารายณ์วิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

คำชี้แจง

แบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย ชุด หลักภาษานำรู้

แบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย ชุด หลักภาษานำรู้ มีความมุ่งหวังเพื่อให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ได้ศึกษาค้นคว้าทำความเข้าใจ สรุปลงสาระนำรู้เกี่ยวกับหลักภาษาและการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องสามารถอ่านคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันซึ่งเป็นการ เพิ่มศักยภาพทางวิชาการให้แก่ นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย ชุด หลักภาษานำรู้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน รายวิชาภาษาไทย ท ๓๒๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ได้เริ่มต้นเมื่อโรงเรียนได้เข้าสู่การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนธาดุนารายณ์วิทยา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช ๒๕๕๓ หลักสูตรมาตรฐานสากล) โดยได้รับมอบหมายจากกลุ่มบริหารงานวิชาการให้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ต้องการให้นักเรียนเข้าใจการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องสามารถอ่านคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จึงสร้างแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย ชุด หลักภาษานำรู้ ขึ้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย ชุด หลักภาษานำรู้ จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและครูสามารถนำมาใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนการใช้ แบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย ชุด หลักภาษานำรู้

แบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย ชุด หลักภาษานำรู้ มีทั้งหมด ๑๐ เล่มดังนี้

เล่มที่ ๑ เสียงและอักษรไทย	เล่มที่ ๒ การสร้างคำซ้ำ
เล่มที่ ๓ การสร้างคำซ้อน	เล่มที่ ๔ การสร้างคำประสม
เล่มที่ ๕ คำบาลี-สันสกฤต	เล่มที่ ๖ การสร้างคำสมาส
เล่มที่ ๗ การสร้างคำสนธิ	เล่มที่ ๘ ประโยคความเดียว
เล่มที่ ๙ ประโยคความรวม	เล่มที่ ๑๐ ประโยคความซ้อน

ก่อนที่จะศึกษาแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย เล่มที่ ๑ เรื่องเสียงและอักษรไทย นักเรียนควรทำความเข้าใจ เกี่ยวกับขั้นตอนการใช้แบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย เพื่อปฏิบัติได้ถูกต้องและเกิดประโยชน์ตามจุดมุ่งหมาย โดยขอให้นักเรียนปฏิบัติตามคำแนะนำดังนี้

๑. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้ทราบว่าเมื่อศึกษาจบแล้วจะได้ความรู้อะไรบ้าง
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ ตรวจคำตอบจากเฉลยในภาคผนวกแล้วบันทึกคะแนนไว้
๓. ศึกษาและทำความเข้าใจเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง เสียงและอักษรไทย เมื่อเกิดปัญหาไม่เข้าใจคำถาม หรือข้อความใดสามารถถามครูได้
๔. นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย เพื่อทบทวนความเข้าใจและตรวจคำตอบจากเฉลยในภาคผนวก
๕. นักเรียนทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ ตรวจคำตอบจากเฉลย ในภาคผนวกแล้วบันทึกคะแนนไว้
๖. สรุปคะแนนในแบบสรุปผลการเรียนและเปรียบเทียบการเรียนรู้ก่อนและหลังศึกษาแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย หากนักเรียนยังไม่เข้าใจเรื่องใดให้กลับไปทบทวนบทเรียนใหม่
๗. นักเรียนต้องซื่อสัตย์ต่อตนเองไม่เปิดดูเฉลยก่อนและห้ามลอกเพื่อน เพราะนักเรียนจะไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนตามแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทยเล่มนี้เลย

จุดประสงค์การเรียนรู้
แบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย ชุด หลักภาษาน่ารู้
เรื่อง เสียงและอักษรไทย

ผลการเรียนรู้

สืบค้นข้อมูล สรุป อธิบาย และอภิปราย เสียงและอักษรไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากนักเรียนศึกษาแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย แล้วนักเรียนจะได้รับความรู้
ดังนี้

ด้านความรู้ความเข้าใจ (K)

๑. สืบค้นข้อมูล สรุป อธิบาย อภิปรายและนำความรู้ เรื่อง เสียงสระ พยัญชนะ
และวรรณยุกต์ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

๑. ทำกิจกรรมตามแบบฝึกเสริมทักษะ อภิปรายกลุ่ม เขียนผังมโนทัศน์ เรื่อง
เสียงและอักษรไทย ตามความรู้ความเข้าใจ พร้อมนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ด้านเจตคติ,คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)/สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (C)

๑. ใฝ่รู้ใฝ่เรียนในการศึกษาแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย เรื่อง เสียงและอักษรไทย
๒. มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองในการศึกษา แบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย เรื่อง
เสียงและอักษรไทย
๓. มีวินัยต่อตนเองในการศึกษา แบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย เรื่อง
เสียงและอักษรไทย ไปตามลำดับไม่ลัดขั้นตอน
๔. มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เรื่อง เสียงและอักษรไทย

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน
กระดาษคำตอบ

๑. ความในข้อใดไม่ถูกต้อง

- ก. สระประสมเกิดจากการประสมของสระเดี่ยว ๒ เสียง
- ข. ภาษาไทยจัดเป็นภาษาคำโดด เพราะคำในภาษาเป็นคำพยางค์เดียวทั้งหมด
- ค. การเขียนที่รักษารูปคำเดิมช่วยให้แยกความหมายของคำพ้องเสียงได้
- ง. การออกเสียงของผู้พูดเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงได้

๒. ข้อใดมีพยางค์ที่ใช้สระประสมมากที่สุด

- ก. นึกเฉลียวเสียวทรวงถึงดวงจันทร์
- ข. กรับประสานสวบสวบส่งเสียงใส
- ค. ทั้งหวายตรวนลั่นเครื่องที่ลำบาก
- ง. พลุกระจายช่อช่วงดังดวงเดือน

๓. ข้อความต่อไปนี้ไม่มีพยางค์ที่ปรากฏเสียงพยัญชนะท้ายก็พยางค์

“มัวแต่พูดว่า จะ จะ อยู่นั่นเอง ทำไมไม่ลงมือเสียที”

- ก. ๗ พยางค์
- ข. ๘ พยางค์
- ค. ๙ พยางค์
- ง. ๑๐ พยางค์

๔. ข้อความต่อไปนี้มีคำเป็นและคำตายกี่คำ

“เกศาลัยงามทรง เอวองค์สารพัดไม่ขัดตา”

- ก. คำเป็น ๑๒ คำตาย ๒
- ข. คำเป็น ๑๑ คำตาย ๓
- ค. คำเป็น ๑๐ คำตาย ๔
- ง. คำเป็น ๙ คำตาย ๕

๕. ข้อใดไม่มีเสียงสระประสม

- ก. มโนมอบพระผู้ เสวยสวรรค
- ข. พุดมากเปล่าเปลืองปน ปดเหล่น
- ค. สิ่งใดในโลกล้วน เปลี่ยนแปลง
- ง. คำแสดงเสียดแทงระคน คำหยาบ หยอกถา

๖. คำขวัญต่อไปนี้ไม่มีเสียงพยัญชนะสะกดก็เสียง (ไม่นับเสียงซ้ำ)

“รักในหลวง ห่วงลูกหลาน ร่วมกันต้าน ยาเสพติด”

ก. ๕ เสียง

ข. ๖ เสียง

ค. ๗ เสียง

ง. ๘ เสียง

๗. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ครบ ๕ เสียง

ก. บรรจงปลูกแต่ต้นยังน้อยนิด

ข. จะหอมกลิ่นกลิ่นหอมที่ถูใจ

ค. ต้องเตรียมใจรดดอกเจ้าร่วงมา

ง. ผ่านร้อนหนาวก็คราวครั้งยังยืนต้น

๘. ข้อใดมีคำที่ประสมสระเดียวเสียงสั้นมากที่สุด (ไม่นับเสียงซ้ำ)

ก. ยิ้มกันวันละนิดจิตแจ่มใส

ข. ครอบครัวคือกำแพงแห่งชีวิต

ค. ขับรถถูกกฎช่วยลดอุบัติเหตุ

ง. อย่ารักเหากว่าผม อย่ารักลมกว่าน้ำ

๙. ข้อใดต่อไปนี้ไม่มีพยัญชนะท้ายเสียงซ้ำกันน้อยที่สุด

ก. ถึงหน้าวังตั้งหนึ่งใจจะขาด

ข. คิดถึงบาทบพิตรอดิศร

ค. โอ้ผ่านเกล้าเจ้าประคุณของสุนทร

ง. แต่ปางก่อนเคยเฝ้าทุกเช้าเย็น

๑๐. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ “ เอก, โท, ตรี ” ทุกคำ

ก. คนปากหวาน / สานตะกร้า

ข. ชัดหน้านะ / จะให้รัก

ค. ผิวสวยใส / ใส่หน้ากาก

ง. ผ้าคาดเอว / สุขชาตินี้

กระดาษคำตอบ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เรื่อง เสียงและอักษรไทย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

แบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

สรุปการเรียนรู้

แบบทดสอบก่อนเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
แบบทดสอบหลังเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้

เกณฑ์

๘๐%	ดีมาก
๗๐-๗๙ %	ดี
๖๐-๖๙ %	ปานกลาง
๕๐-๕๙ %	พอใช้
๑-๔๙ %	ปรับปรุง

ใบความรู้ เรื่อง เสียงและอักษรไทย

เสียง เสียงในแต่ละภาษามีจำนวนจำกัด เสียงที่คนไทยเลือกนำมาใช้ในการสื่อความหมายมี ๓ ประเภท

๑. **เสียงแท้หรือเสียงสระ** เป็นเสียงที่เปล่งออกมาจากลำคอโดยตรง โดยไม่ถูกสกัดกั้นในฐานใดๆ ลมผ่านเส้นเสียงทำให้เป็นเสียงสั้นสะเทือน เกิดเป็นเสียงก้อง

๒. **เสียงแปรหรือเสียงพยัญชนะ** เป็นเสียงที่เปล่งออกมาจากลำคอแล้วถูกสกัดกั้นจากฐานต่างๆ เกิดเป็นเสียงก้องและไม่ก้อง

๓. **เสียงดนตรีหรือเสียงวรรณยุกต์** เป็นเสียงที่มีระดับสูง-ต่ำ ประจุเสียงดนตรี ซึ่งเสียงสูง-ต่ำ ที่ต่างกันนี้จะทำให้คำมีความหมายต่างกันด้วย

อักษร คือเครื่องหมายที่ใช้เขียนแทนเสียง เครื่องหมายที่ใช้เขียนแทนเสียงสระ เรียกว่ารูปสระ ใช้เขียนแทนเสียงพยัญชนะ เรียกว่ารูปพยัญชนะ และ ใช้เขียนแทนเสียงวรรณยุกต์ เรียกว่า รูปวรรณยุกต์

สระในภาษาไทย

❖ รูปสระในภาษาไทยมี ๒๑ รูปดังนี้

๑	ะ	เรียกว่า	วิสรรชนีย์
๒	ั	เรียกว่า	ไม้หันอากาศ หรือ ไม้ฝัด
๓	ุ	เรียกว่า	ไม้ไตคู้
๔	า	เรียกว่า	ลากข้าง
๕	ิ	เรียกว่า	พินทุ หรือ พินทุอิ
๖	ี	เรียกว่า	ฝนทอง
๗	ื	เรียกว่า	พินหนุ
๘	อ	เรียกว่า	นฤคหิต หรือ หยาดน้ำค้าง
๙	ุ	เรียกว่า	ตีนเหยียด
๑๐	ู	เรียกว่า	ตีนคู้
๑๑	เ	เรียกว่า	ไม้หน้า
๑๒	ใ	เรียกว่า	ไม้ม้วน

๑๓	ไ	เรียกว่า	ไม้ล้มลาย
๑๔	โ	เรียกว่า	ไม้โ
๑๕	อ	เรียกว่า	ตัวอ
๑๖	ย	เรียกว่า	ตัวย
๑๗	ว	เรียกว่า	ตัวว
๑๘	ฤ	เรียกว่า	ตัว ฤ (รี)
๑๙	ฤ	เรียกว่า	ตัว ฤ (รือ)
๒๐	ฦ	เรียกว่า	ตัว ฦ (ลี) ปัจจุบันเลิกใช้แล้ว
๒๑	ฦ	เรียกว่า	ตัว ฦ (ลือ) ปัจจุบันเลิกใช้แล้ว

ข้อสังเกต การเขียนรูปสระ ที่มีการลดรูป และเปลี่ยนรูป มีดังนี้

สระ อะ	เปลี่ยนรูปเป็น	ไม้หันอากาศ	เช่น ฉัน กัน มัน ทับ นัด รัก
สระ เอะ	เปลี่ยนรูปเป็น	ไม้ไตคู้	เช่น เป็ด เข็ด เร็ว เกร็ด
สระ แอะ	เปลี่ยนรูปเป็น	ไม้ไตคู้	เช่น แข็ง แท็งก์ แกร์น
สระ เอาะ	เปลี่ยนรูปเป็น	ไม้ไตคู้	เช่น ก็ น็อก ผล้อย ผ้อย
สระ เออ	เปลี่ยนรูปเป็น	พินทุอิ	เช่น เลิก เทิด เกิด เกิน
สระ โอะ	ลดรูป	โอะ	เช่น คน จน จบ สด
สระ ออ	ลดรูป	อ	เช่น บ บ
สระ อะ	ลดรูป	อะ	เช่น ธ ณ ๗พณฯ
สระ อัว	ลดรูป	ไม้หันอากาศ	เช่น ควร สวย รวย จวน
สระ เออ	ลดรูป	อ	เช่น เคย เคยเมย เคย

เสียงสระมีทั้งสิ้น ๓๒ เสียง แบ่งออกเป็น ๓ ชนิดคือ

๑. สระเดี่ยว หรือ สระแท้ มี ๒ ชนิดคือ

สระพื้นฐานเดี่ยว ได้แก่ สระแท้ที่มีเสียงเปล่งออกมากระทบฐานใดฐานหนึ่งในปากเพียงฐานเดียวมี ๘ เสียง

สระแท้สองฐาน ได้แก่ สระแท้ที่มีเสียงเปล่งออกมากระทบสองฐานพร้อมกัน มี ๑๐ เสียง คือ

สระเสียงสั้น (รัศสระ)	สระเสียงยาว (ทิมสระ)
เอะ	เอ
แอะ	แอ
โอะ	โอ
เออะ	ออ
เอาะ	เออ

๒. สระประสม หรือ สระเลื่อน คือ การประสมเสียงสระแท้ ๒ เสียงเข้าด้วยกันมี ๖ เสียง คือ

สระเสียงสั้น (รัศสระ)	สระเสียงยาว (ทิมสระ)
เอียะ (อิ+อะ)	เอีย (อี+อา)
เอือะ (อี+อะ)	เอือ (อีอ+อา)
อัวะ (อุ+อะ)	อัว (อุ+อา)

*นักภาษาศาสตร์บางท่าน ถือว่าสระประสมมี ๓ เสียง คือ เอีย เอือ อัว

๓. สระเกิน ได้แก่ สระที่มีเสียงซ้ำกับสระแท้และมีเสียงพยัญชนะผสมอยู่ด้วย มี ๘ เสียง คือ

สระเสียงสั้น (รัศสระ)	สระเสียงยาว (ทิมสระ)
อำ (อะ+ม)	-
ไอ (อะ+ย)	-
ไอ (อะ+ย)	-
เอา (อะ+ว)	-
ฤ (ร+อี)	ฤ (ร+อี)
ฦ (ล+อี)	ฦ (ล+อี)

พยัญชนะในภาษาไทย

เสียงแปร หรือ เสียงพยัญชนะ คือ เสียงที่เปล่งออกมากระทบส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนในปาก เช่น คอ เพดาน ปุ่มเหงือก ไรฟัน ริมฝีปาก ซึ่งทำให้เกิดเสียงต่างๆ เช่น กอ ขอ คอ งอ จอ หอ บอ พอ เป็นต้น นักปราชญ์ทางภาษาได้ประดิษฐ์อักษรขึ้นแทนเสียงแปรเรียกว่า “พยัญชนะ”

พยัญชนะไทย มี ๔๔ รูป คือ

ก	ข	ช (เลิกใช้)	ค	ศ (เลิกใช้)	ฌ	ง
จ	ฉ	ช	ฌ	ญ	ฎ	
ฎ	ฐ	ฑ	ฒ	ณ	ด	ต
ถ	ท	ธ	น	บ	ป	ผ
ฝ	พ	ฟ	ภ	ม	ย	ร
ล	ว	ศ	ษ	ส	ห	ฬ
อ	ฮ					

พยัญชนะไทย มี ๒๑ เสียง คือ

๑.	ก				๑๑.	ณ	น
๒.	ข	ช	ค	ศ	๑๒.	บ	
๓.	ง				๑๓.	ป	
๔.	จ				๑๔.	ผ	พ
๕.	ฉ	ช	ฌ		๑๕.	ฝ	ฟ
๖.	ช	ศ	ษ	ส	๑๖.	ม	
๗.	ญ	ย			๑๗.	ร	
๘.	ฎ	ด			๑๘.	ล	ฬ
๙.	ฏ	ต			๑๙.	ว	
๑๐.	ฐ	ถ	ฑ	ฒ	๒๐.	ห	ฮ
					๒๑.	อ	

พยัญชนะไทย แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ

๑. พยัญชนะเดี่ยว มี ๔๔ รูป แบ่งตามฐานกำเนิดเสียง ดังนี้

เกิดจากฐานคอ	ก ข ฃ ค ฅ ฉ ง	ห อ ฮ
เกิดจากฐานเพดาน	จ ฉ ช ซ ฌ ญ	ย ศ
เกิดจากฐานปุ่มเหงือก	ฎ ฐ ฑ ฒ ณ	ร ษ ฬ
เกิดจากฐานฟัน	ด ต ถ ท ธ น	ล ส
เกิดจากฐานริมฝีปาก	บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ ม	ว

๒. พยัญชนะประสม คือ พยัญชนะ ๒ ตัวที่ประสมกับสระตัวเดียวกัน แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๒.๑ **อักษรควบ** คือ พยัญชนะซึ่งควบกับ ร ล ว และประสมสระเดียวกัน แบ่งเป็น ๒ ชนิดคือ

อักษรควบแท้ คือ อักษรควบซึ่งออกเสียงพยัญชนะตัวหน้ากับ พยัญชนะตัวหลัง ควบกล้ำพร้อมกันสนิทจนเกือบเป็นเสียงเดียวกัน มีทั้งสิ้น ๑๑ เสียง ๑๕ รูป ได้แก่

เสียงอักษรควบแท้ในภาษาไทยมี ๑๑ เสียง ๑๕ รูป คือ

๑. กร	๒. กล	๓. กว	๔. คร	๕. คล	๖. ขล
๗. คว	๘. ตร	๙. พร	๑๐. ปล	๑๑. พล	๑๒. ผล

ตัวอักษรควบที่ได้รับอิทธิพลมาจากภาษาอังกฤษ ในภาษาไทยใช้ในคำทับศัพท์ มีอยู่ ๖ เสียง คือ บร บล ดร ฟร ฟล ทร เช่นคำว่า โบรกเกอร์, ฟลุค, ฟรี

อักษรควบไม่แท้ คือ อักษรควบซึ่งควบกับพยัญชนะ ร แต่ออกเสียงเหมือน พยัญชนะเดี่ยว กล่าวคือ ไม่ออกเสียงตัวควบกล้ำแต่รูปเป็นควบกล้ำจะออกเสียงเพียง พยัญชนะตัวหน้าตัวเดียว เช่น ตร ชร สร ศร ทร เช่นคำว่า จริง, ไซร์, สร้าง, แทรก

๒.๒ **อักษรนำ** คือ พยัญชนะ ๒ ตัวประสมสระเดียวกันเช่นเดียวกับอักษร ควบกล้ำ แตกต่างกันตรงที่มีวิธีการออกเสียง เช่น คำว่า ขนาน, สยบ, ตลาด, หมา, อยา

หน้าที่ของพยัญชนะ

พยัญชนะจะทำหน้าที่ได้ ๒ ประการคือ

๑. เป็นเสียงต้นพยางค์หรือพยัญชนะต้น ใช้ได้ทั้งพยัญชนะเดี่ยว ๒๑ เสียงและพยัญชนะควบกล้ำ เช่น แม่น้ำ ต้นไทร พรานไพร เป็นต้น

๒. เป็นเสียงท้ายพยางค์หรือเป็นตัวสะกด มี ๘ มาตรา คือ

๒.๑ เสียง ก สะกด เรียกว่าแม่ก ใช้ ก ข ค ฃ เป็นตัวสะกด เช่น ปาก สุข เมฆ

๒.๒ เสียง ด สะกด เรียกว่าแม่ด ใช้ ด ต ถ ท ฑ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ จ ช ซ ศ ษ ส เป็นตัวสะกด เช่น ราด จิต นาด สารท พุศ กฏ ปรากฏ ครุฑ รัฐ วุฒิ กาจ คช ก๊าซ มาศ พิษ คราส

๒.๓ เสียง บ สะกด เรียกว่าแม่บ ใช้ บ พ ภ ฟ เป็นตัวสะกด เช่น กบ บาบ ภาพ โลก ลาก ยีราฟ

๒.๔ เสียง น สะกด เรียกว่าแม่นน ใช้ น ณ ญ ร ล ฟ เป็นตัวสะกด เช่น อ่อน คุณ หาญ โอาหาร อุบล กาท

๒.๕ เสียง ง สะกด เรียกว่าแม่กง ใช้ ง เป็นตัวสะกด เช่น ยุง จริงจ้ง จ้งจ้ง

๒.๖ เสียง ม สะกด เรียกว่าแม่กม ใช้ ม เป็นตัวสะกด เช่น สาม ตูมตาม ยิ้ม

๒.๗ เสียง ย สะกด เรียกว่าแม่เกย ใช้ ย เป็นตัวสะกด เช่น ตาย เอย เคย

๒.๘ เสียง ว สะกด เรียกว่าแม่เกว ใช้ ว เป็นตัวสะกด เช่น ดาว เปี้ยว

ข้อสังเกต

คำที่มีตัวสะกดทั้ง ๘ มาตราข้างต้น จะเรียกว่า พยางค์ปิด รวมทั้งคำที่ประสมกับสระ อำ ไอ ออ เอา ส่วนคำที่ไม่มีตัวสะกด เรียกว่า พยางค์เปิด

วรรณยุกต์

เสียงดนตรีหรือเสียงวรรณยุกต์ คือ เสียงแท้หรือเสียงแปรที่ผู้พูดทำให้เกิดเสียงสูงๆ ต่ำๆ เหมือนเสียงดนตรีเช่น คา ข่า ข้ำ คำ ขา นักปราชญ์ได้ประดิษฐ์แทนเสียงดนตรี ขึ้นเรียกว่า วรรณยุกต์

“วรรณยุกต์” มี ๔ รูป ๕ เสียง

คือ รูป ' เรียกว่า	ไม้เอก	รูป ˊ เรียกว่า	ไม้โท
รูป ˋ เรียกว่า	ไม้ตรี	รูป ˋˊ เรียกว่า	ไม้จัตวา

เสียงวรรณยุกต์ มี ๕ เสียง คือ

เสียงสามัญ เสียงเอก เสียงโท เสียงตรี เสียงจัตวา การจำแนกวรรณยุกต์เราอาจ จำแนกวรรณยุกต์เป็น ๒ พวกตามลักษณะการใช้คือ

๑. วรรณยุกต์มีรูป ได้แก่ คำที่ปรากฏวรรณยุกต์บนคำนั้นๆ เช่น ก่า ก้า ก๊า ก๋า
๒. วรรณยุกต์ไม่มีรูป ได้แก่ คำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์ปรากฏอยู่บนคำนั้นแต่สังเกตจาก เสียงสูงต่ำของคำนั้นๆ โดยเทียบกับคำซึ่งผันได้ครบ ๕ เสียง เช่น คาบ (โท) งด (ตรี)

หน้าที่ของวรรณยุกต์

วรรณยุกต์จะช่วยให้พยัญชนะและสระที่ประสมกันแล้วมีเสียงสูงๆ ต่ำๆ ทำให้เกิด คำใหม่ ซึ่งจัดเป็นการช่วยสร้างคำในภาษา

การผันวรรณยุกต์

พยัญชนะไทยแบ่งได้เป็น ๓ หมู่ โดยแบ่งพื้นเสียงที่ยังไม่ได้ผันซึ่งมีเสียงระดับ สูง กลาง ต่ำ เรียกว่า ไตรยางศ์ จัดไว้เพื่อความสะดวกในการผันวรรณยุกต์

ไตรยางศ์

๑. อักษรกลาง มี ๙ ตัว ได้แก่ ก จ ฎ ฏ ด ต บ ป อ
(จำง่ายๆ ว่า ไก้ จิก ฎ๊กฎาย เด็ก ตาย บน ปาก ोंง)

๒. อักษรสูง มี ๑๑ ตัว ได้แก่ ข ฃ ฉ ฐ ถ ผ ฝ ศ ษ ส ห
(จำว่า ไข่ ขวด-ฉิ่ง ฐาน ฤง-ฝิ่ง ผา ศาล-ฤษี เสือ หีบ) ที่เหลือก็เป็นอักษรต่ำ

๓. **อักษรต่ำ** มี ๒๔ ตัว ได้แก่ ค ศ ฆ ง ช ซ ฌ ญ ท ฒ ณ ท ฐ น พ ฟ ภ ม ย ร ล ว ห อ โดยอักษรต่ำ แบ่งออกเป็น

อักษรต่ำเดี่ยว คือ อักษรต่ำที่ไม่มีเสียงคู่กับอักษรสูงมีอยู่ ๑๐ ตัว ได้แก่ ง ญ ณ น ม ย ร ล ว ห (**จำว่า ง ใหญ่ นอน อยู่ ณ ริม วัด โม ฟี โลก**)

อักษรคู่ คือ อักษรต่ำที่มีเสียงคู่กับอักษรสูง มีอยู่ ๑๔ ตัว ได้แก่ ค ฑ ฒ ท ธ พ ภ ฟ ซ ช ฮ (**จำว่า พ่อ คำ ฟัน ทอง ชื้อ ช้าง ฮ่อ**)

คำเป็น มีลักษณะ ดังนี้

๑. คำที่ประสมกับตัวสะกดแม่ กง กน กม เกย เกอว
๒. คำที่ประสมกับสระเสียงยาว
๓. คำที่ประสมกับสระ อำ ไอ โอ เอา

คำตาย มีลักษณะ ดังนี้

๑. คำที่ประสมกับตัวสะกดแม่ กก กต กบ
๒. คำที่ประสมกับสระเสียงสั้น

การผันวรรณยุกต์

๑. อักษรกลาง

คำเป็น ผันวรรณยุกต์ได้ครบ ๕ เสียง มีรูปวรรณยุกต์และเสียงวรรณยุกต์ตรงกัน

คำตาย ผันวรรณยุกต์ได้ ๔ เสียง รูปสามัญ (เสียงเอก) รูปโท (เสียงโท) รูปตรี (เสียงตรี) รูปจัตวา (เสียงจัตวา)

๒. อักษรสูง

คำเป็น ผันวรรณยุกต์ได้ ๓ เสียง รูปสามัญ (เสียงจัตวา) รูปเอก (เสียงเอก) รูปโท (เสียงโท)

คำตาย ผันวรรณยุกต์ได้ ๒ เสียง รูปสามัญ (เสียงเอก) รูปโท (เสียงโท)

๓ อักษรต่ำ

คำเป็น ผันวรรณยุกต์ได้ ๓ เสียง รูปสามัญ (เสียงสามัญ) รูปเอก (เสียงโท) รูปโท (เสียงตรี)

คำตาย **เสียงสั้น** ผันวรรณยุกต์ได้ ๓ เสียง รูปสามัญ (เสียงตรี) รูปเอก (เสียงโท) รูปจัตวา (เสียงจัตวา)

คำตาย เสียงยาว ผันวรรณยุกต์ได้ ๓ เสียง รูปสามัญ (เสียงโท) รูปโท (เสียงตรี) รูปจัตวา (เสียงจัตวา)

❖ **อักษรสูงใช้อักษรต่ำคู่ อักษรต่ำคู่ใช้อักษรสูง และอักษรต่ำเดี่ยว** ใช้ตัว ห, อ นำ เพื่อใช้ช่วยผันวรรณยุกต์ให้ครบ ๕ เสียงได้

ตารางผันอักษร

อักษร	เสียงสามัญ	เสียงเอก	เสียงโท	เสียงตรี	เสียงจัตวา
อักษรกลาง					
คำเป็น ผันได้ ๕ เสียง	กา	ก่า	ก้า	ก๊า	ก๋า
คำตาย ผันได้ ๔ เสียง	-	กะ	กัะ	ก๊ะ	กั๋ะ
อักษรสูง					
คำเป็น ผันได้ ๓ เสียง	(คา)	ข่า	ข้า(ค่า)	(ค้ำ)	ชา
คำตาย ผันได้ ๒ เสียง	-	ขะ	ขัะ(คัะ)	(คะ)	(คั๋ะ)
อักษรต่ำ					
คำเป็น ผันได้ ๓ เสียง	คา	(ข่า)	ค่า(ข้า)	ค้ำ	(ชา)
คำตาย-เสียงสั้น ผันได้ ๓ เสียง	-	(ขะ)	คัะ(ขัะ)	คะ	คั๋ะ
คำตาย-เสียงยาว ผันได้ ๓ เสียง	-	(โหนต)	โนต	โน้ต	โน๋ต

แบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย ชุดที่ ๑

เรื่อง เสียงและอักษรไทย

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนจับคู่ พยัญชนะต้นที่มีเสียงเดียวกันจากคำประพันธ์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้

ตัวอย่าง

คำประพันธ์	พยัญชนะที่มีเสียงเดียวกัน			
แม่มีได้เป็นดอกกุหลาบหอม	แม่,มิ	ได้ , ดอก	-	-
ก็จงยอมเป็นเพียงลดาขาว	-	-	-	-

ข้อที่	คำประพันธ์	พยัญชนะที่มีเสียงเดียวกัน			
๑	แม่มีได้เป็นจันทร์อันสกา	.....	.....	.....	.....
๒	จงเป็นดาวดวงแจ่มแอร่มตา	.....	.....	.....	.....
๓	แม่มีได้เป็นหงส์ทะนงศักดิ์	.....	.....	.....	.....
๔	ก็จงรักเป็นโนรีที่หรรษา	.....	.....	.....	.....
๕	แม่มีได้เป็นน้ำแม่คงคา	.....	.....	.....	.....
๖	จงเป็นธราไสที่ไหลเย็น	.....	.....	.....	.....
๗	แม่มีได้เป็นมหาหิมาลัย	.....	.....	.....	.....
๘	จงพอใจจอมปลวกที่แลเห็น	.....	.....	.....	.....
๙	แม่มีได้เป็นวันพระจันทร์เพ็ญ	.....	.....	.....	.....
๑๐	ก็จงเป็นวันแรมที่แจ่มจาง	.....	.....	.....	.....

๒. ให้นักเรียนจำแนกคำตามชนิดของสระ จากคำประพันธ์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้

ตัวอย่าง

คำประพันธ์	ชนิดของสระ		
	สระเดี่ยว	สระประสม	สระเกิน
แม้มิได้เป็นดอกกุหลาบหอม	แม่ มิ เป็น ดอก กุ หลาบ หอม	-	ได้
ก็จยอมเป็นเพียงลดาขาว	ก็ จย อม เป็น ลดา ขาว	เพียง	-

ข้อ ที่	คำประพันธ์	ชนิดของสระ		
		สระเดี่ยว	สระประสม	สระเกิน
๑	แม้มิได้เป็นจันทร์อันสกา	.....	.....	.....
๒	จงเป็นดาวดวงแจ่มแอร่มตา	.....	.....	.....
๓	แม้มิได้เป็นหงส์ทะนงศักดิ์	.....	.....	.....
๔	ก็จงรักเป็นโนรีที่หรรษา	.....	.....	.....
๕	แม้มิได้เป็นน้ำแม่คงคา	.....	.....	.....
๖	จงเป็นธรรมาไสที่ไหลเย็น	.....	.....	.....
๗	แม้มิได้เป็นมหาหิมาลัย	.....	.....	.....
๘	จงพอใจจอมปลวกที่แลเห็น	.....	.....	.....
๙	แม้มิได้เป็นวันพระจันทร์เพ็ญ	.....	.....	.....
๑๐	ก็จงเป็นวันแรมที่แจ่มจาง	.....	.....	.....

แบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย ชุดที่ ๒
เรื่อง เสียงและอักษรไทย

คำชี้แจง

ให้นักเรียนจำแนกคำเป็น คำตาย ทุกพยางค์ จากคำประพันธ์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้
ให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง

คำประพันธ์	คำเป็น	คำตาย
แม้มิได้เป็นดอกกุหลาบหอม	แม่ ได้ เป็น หอม	มิ ดอก กุ หลาบ
ก็จงยอมเป็นเพียงลดาขาว	จง ยอม เป็น เพียง ดา ขาว	ก็ ล (ลดา)

ข้อที่	คำประพันธ์	คำเป็น	คำตาย
๑	แม้มิได้เป็นจันทร์อันสกา	.....	.....
๒	จงเป็นดาวดวงแจ่มแอร่มตา	.....	.....
๓	แม้มิได้เป็นหงส์ทงนงคักดี	.....	.....
๔	ก็จงรักเป็นโนรีที่หรรษา	.....	.....
๕	แม้มิได้เป็นน้ำแม่คงคา	.....	.....
๖	จงเป็นธราไสที่ไหลเย็น	.....	.....
๗	แม้มิได้เป็นมหาหิมาลัย	.....	.....
๘	จงพอใจจอมปลวกที่แลเห็น	.....	.....
๙	แม้มิได้เป็นวันพระจันทร์เพ็ญ	.....	.....
๑๐	ก็จงเป็นวันแรมที่แจ่มจาง	.....	.....

แบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย ชุดที่ ๓ เรื่อง เสียงและอักษรไทย

คำชี้แจง

ให้นักเรียนจำแนกเสียงวรรณยุกต์ทุกพยางค์ จากคำประพันธ์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้
ให้ถูกต้อง
ตัวอย่าง

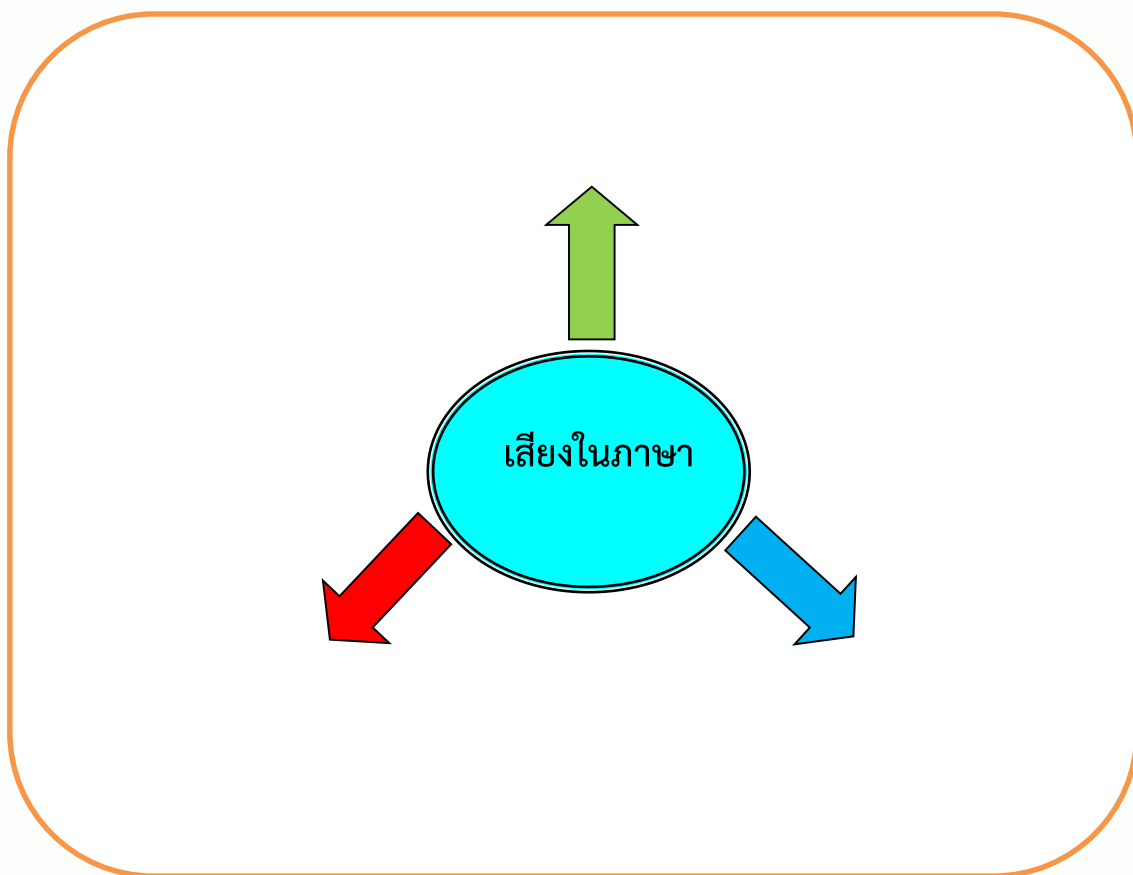
คำประพันธ์	เสียงวรรณยุกต์				
	สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
แม่มีได้เป็นดอกกุหลาบหอม	เป็น	ดอก กุหลาบ	ได้	แม่ มี	หอม
ก็จยอมเป็นเพียงลดาขาว	จย ยอม เป็น เพียง ดา		ก็	ละ	ขาว

ข้อ ที่	คำประพันธ์	เสียงวรรณยุกต์				
		สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
๑	แม่มีได้เป็นจันทร์อันสกา	.....	.....	.....	.....	.....
๒	จงเป็นดาวดวงแจ่มแอร่มตา	.....	.....	.....	.....	.....
๓	แม่มีได้เป็นหงส์ทะนงศักดิ์	.....	.....	.....	.....	.....
๔	ก็จงรักเป็นโนรีที่หรรษา	.....	.....	.....	.....	.....
๕	แม่มีได้เป็นน้ำแม่คงคา	.....	.....	.....	.....	.....
๖	จงเป็นธรรมาไสที่ไหลเย็น	.....	.....	.....	.....	.....
๗	แม่มีได้เป็นมหาหิมาลัย	.....	.....	.....	.....	.....
๘	จงพอใจจอมปลวกที่แลเห็น	.....	.....	.....	.....	.....
๙	แม่มีได้เป็นวันพระจันทร์เพ็ญ	.....	.....	.....	.....	.....
๑๐	ก็จงเป็นวันแรมที่แจ่มจาง	.....	.....	.....	.....	.....

แบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย ชุดที่ ๔ เรื่อง เสียงและอักษรไทย

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนผังมโนทัศน์ เรื่อง เสียงและอักษรไทย ตามความรู้ความเข้าใจ
พร้อมนำเสนอหน้าชั้นเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง เสียงและอักษรไทย

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียวแล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงใน
กระดาษคำตอบ

๑. ข้อใดมีพยางค์ที่ใช้สระประสมมากที่สุด
  - ก. นึกเฉลียวเสียวทรวงถึงดวงจันทร์
  - ข. กรับประสานสวบสวบส่งเสียงใส
  - ค. ทิ้งหวายตรวนลั่นเครื่องที่ลำบาก
  - ง. พลุกระจายช่อช่วงดังดวงเดือน
๒. ข้อความต่อไปนี้มีคำเป็นและคำตายกี่คำ
“เกศาลายงอนงามทรง เอวองค์สารพัดไม่ขัดตา”
  - ก. คำเป็น ๑๒ คำตาย ๒
  - ข. คำเป็น ๑๑ คำตาย ๓
  - ค. คำเป็น ๑๐ คำตาย ๔
  - ง. คำเป็น ๙ คำตาย ๕
๓. คำขวัญต่อไปนี้มีเสียงพยัญชนะสะกดกี่เสียง (ไม่นับเสียงซ้ำ)
“รักในหลวง ห่วงลูกหลาน ร่วมกันต้าน ยาเสพติด”
  - ก. ๕ เสียง
  - ข. ๖ เสียง
  - ค. ๗ เสียง
  - ง. ๘ เสียง
๔. ข้อใดมีคำที่ประสมสระเดียวเสียงสั้นมากที่สุด (ไม่นับเสียงซ้ำ)
  - ก. ยิ้มกันวันละนิดจิตแจ่มใส
  - ข. ครอบครวัคือกำแพงแห่งชีวิต
  - ค. ขับรถถูกกฎช่วยลดอุบัติเหตุ
  - ง. อย่ารักเหากว่าผม อย่ารักลมกว่าน้ำ
๕. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ “ เอก, โท, ตรี ” ทุกคำ
  - ก. คนปากหวาน / สานตะกร้า
  - ข. ชัดหน้านะ / จะให้รัก
  - ค. ผิวสวยใส / ใส่หน้ากาก
  - ง. ผ้าคาดเอว / สุขชาตินี้

๖. ความในข้อใดไม่ถูกต้อง

- ก. สระประสมเกิดจากการประสมของสระเดี่ยว ๒ เสียง
- ข. ภาษาไทยจัดเป็นภาษาคำโดด เพราะคำในภาษาเป็นคำพยางค์เดียวทั้งหมด
- ค. การเขียนที่รักษารูปคำเดิมช่วยให้แยกความหมายของคำพ้องเสียงได้
- ง. การออกเสียงของผู้พูดเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงได้

๗. ข้อความต่อไปนี้ไม่มีพยางค์ที่ปรากฏเสียงพยัญชนะท้ายก็พยางค์

“มัวแต่พูดว่า จะ จะ อยู่นั่นเอง ทำไมไม่ลงมือเสียที”

- ก. ๗ พยางค์   ข. ๘ พยางค์   ค. ๙ พยางค์   ง. ๑๐ พยางค์

๘. ข้อใดไม่มีเสียงสระประสม

- ก. มโนมอบพระผู้ เสวยสวรรค
- ข. พุดมากเปล่าเปลืองปน ปดเหล่าน
- ค. สิ่งใดในโลกล้วน เปลี่ยนแปลง
- ง. คำแสลงเสียดแทงระคน คำหยาบ หยอกกฤ

๙. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ครบ ๕ เสียง

- ก. บรรจงปลูกแต่ต้นยังน้อยนิด
- ข. จะหอมกลิ่นลั่นทมที่ถูใจ
- ค. ต้องเตรียมใจรดดอกเจ้าร่วงมา
- ง. ผ่านร้อนหนาวก็คราวครั้งยังยืนต้น

๑๐. ข้อใดต่อไปนี้ไม่มีพยัญชนะท้ายเสียงซ้ำกันน้อยที่สุด

- ก. ถึงหน้าวังตั้งหนึ่งใจจะขาด
- ข. คิดถึงบาทบพิตรอดิศร
- ค. ไฉ้ผ่านเกล้าเจ้าประคุณของสุนทร
- ง. แต่ปางก่อนเคยเฝ้าทุกเช้าเย็น

บรรณานุกรม

กำชัย ทองหล่อ. **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์, ๒๕๓๗.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๔๔ ภาษาเพื่อพัฒนาการสื่อสาร
ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๕**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค.ลาดพร้าว,
๒๕๕๒.

ชัยวัฒน์ สีแก้ว. **คัมภีร์ฉบับสมบูรณ ภาษาไทย ม.๔-๖**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ พ.ศ.
พัฒนาจำกัด, ๒๕๕๑.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพและคณะ. **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทยม.๖**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๕๑.

วิจิตรา ขอนยาง. **หลักภาษาไทย**. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สถาบันราชภัฏสกลนคร, ๒๕๓๘.

เสนีย์ วิลาวลัยและคณะ. **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๔๒.

ภาคผนวก

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย ชุดที่ ๑
เรื่อง เสียงและอักษรไทย

๑. ให้นักเรียนจับคู่ พยัญชนะต้นที่มีเสียงเดียวกันจากคำประพันธ์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้

ข้อที่	คำประพันธ์	พยัญชนะที่มีเสียงเดียวกัน			
๑	แม่มีได้เป็นจันทร์อันสกา	แม่,มิ	-	-	-
๒	จงเป็นดาวดวงแจ่มแอร่มตา	ดาว , ดวง	-	-	-
๓	แม่มีได้เป็นหงส์ทะนงศักดิ์	แม่,มิ	-	-	-
๔	ก็จงรักเป็นโนรีที่หรรษา	รัก, รี	-	-	-
๕	แม่มีได้เป็นน้ำแม่คงคา	แม่,มิ,แม่	คง , คา	-	-
๖	จงเป็นธรรมาไสที่ไหลเย็น	-	-	-	-
๗	แม่มีได้เป็นมหาหิมาลัย	แม่,มิ,มหา	-	-	-
๘	จงพอใจจอมปลวกที่แลเห็น	จง,ใจ, จอม	-	-	-
๙	แม่มีได้เป็นวันพระจันทร์เพ็ญ	แม่,มิ	พระ, เพ็ญ	-	-
๑๐	ก็จงเป็นวันแรมที่แจ่มจาง	แจ่ม, จาง	-	-	-

๒. ให้นักเรียนจำแนกคำตามชนิดของสระ จากคำประพันธ์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้

ข้อ ที่	คำประพันธ์	ชนิดของสระ		
		สระเดี่ยว	สระ ประสม	สระเกิน
๑	แม้มิได้เป็นจันทร์อันสกา	แม่ มิ เป็น จันทร์ อัน สกา	-	ได้
๒	จงเป็นดาวดวงแจ่มแอร่มตา	จง เป็น ดาว แจ่ม แอร่ม ตา	ดวง	-
๓	แม้มิได้เป็นหงส์ทะนงศักดิ์	แม่ มิ เป็น หงส์ ทะ นง ศักดิ์	-	ได้
๔	ก็จงรักเป็นโนรีที่หรรษา	ก็ จง รัก เป็น โน รี ที่ หรร ษา	-	-
๕	แม้มิได้เป็นน้ำแม่คงคา	แม่ มิ เป็น น้ำ แม่ คง คา	-	ได้
๖	จงเป็นธรราสไที่ไหลเย็น	จง เป็น ธา รา ที่ เย็น	-	ใส ไหล
๗	แม้มิได้เป็นมหาหิมาลัย	แม่ มิ เป็น มหา หิ มา ลัย	-	ได้
๘	จงพอใจจอมปลวกที่แลเห็น	จง พอ ใจ จอม ที่ แล เห็น	-	ปลวก
๙	แม้มิได้เป็นวันพระจันทร์เพ็ญ	แม่ มิ เป็น วัน พระ จันทร์ เพ็ญ	-	ได้
๑๐	ก็จงเป็นวันแรมที่แจ่มจาง	ก็ จง เป็น วัน แรม ที่ แจ่ม จาง	-	-

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย ชุดที่ ๒ เรื่อง เสียงและอักษรไทย

ให้นักเรียนจำแนกคำเป็น คำตาย ทุกพยางค์ จากคำประพันธ์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ข้อที่	คำประพันธ์	คำเป็น	คำตาย
๑	แม้มิได้เป็นจันทรอันสกา	แม่ ได้ เป็น จัน ทร อัน กา	มิ ส (สกา)
๒	จงเป็นดาวดวงแจ่มแอร่มตา	จง เป็น ดาว ดวง แจ่ม แอร่ม ตา	อะ (แอร่ม)
๓	แม้มิได้เป็นหงส์ทงนงศักดิ์	แม่ ได้ เป็น หงส์ นง	มิ ทะ ศักดิ์
๔	ก็จงรักเป็นโนรีที่หรรษา	จง เป็น โน รี ที่ หรร ษา	ก็ รัก
๕	แม้มิได้เป็นน้ำแม่คงคา	แม่ ได้ เป็น น้ำ แม่ คง คา	มิ
๖	จงเป็นธราไสที่ไหลเย็น	จง เป็น ธา รา ไส ที่ ไหล เย็น	
๗	แม้มิได้เป็นมหาหิมาลัย	แม่ ได้ เป็น หา มา ลัย	มิ ม(มหา) หิ
๘	จงพอใจจอมปลวกที่แลเห็น	จง พอ ใจ จอม ที่ แล เห็น	ปลวก
๙	แม้มิได้เป็นวันพระจันทรเพ็ญ	แม่ ได้ เป็น วัน จัน ทร เพ็ญ	มิ พระ
๑๐	ก็จงเป็นวันแรมที่แจ่มจาง	จง เป็น วัน แรม ที่ แจ่ม จาง	ก็

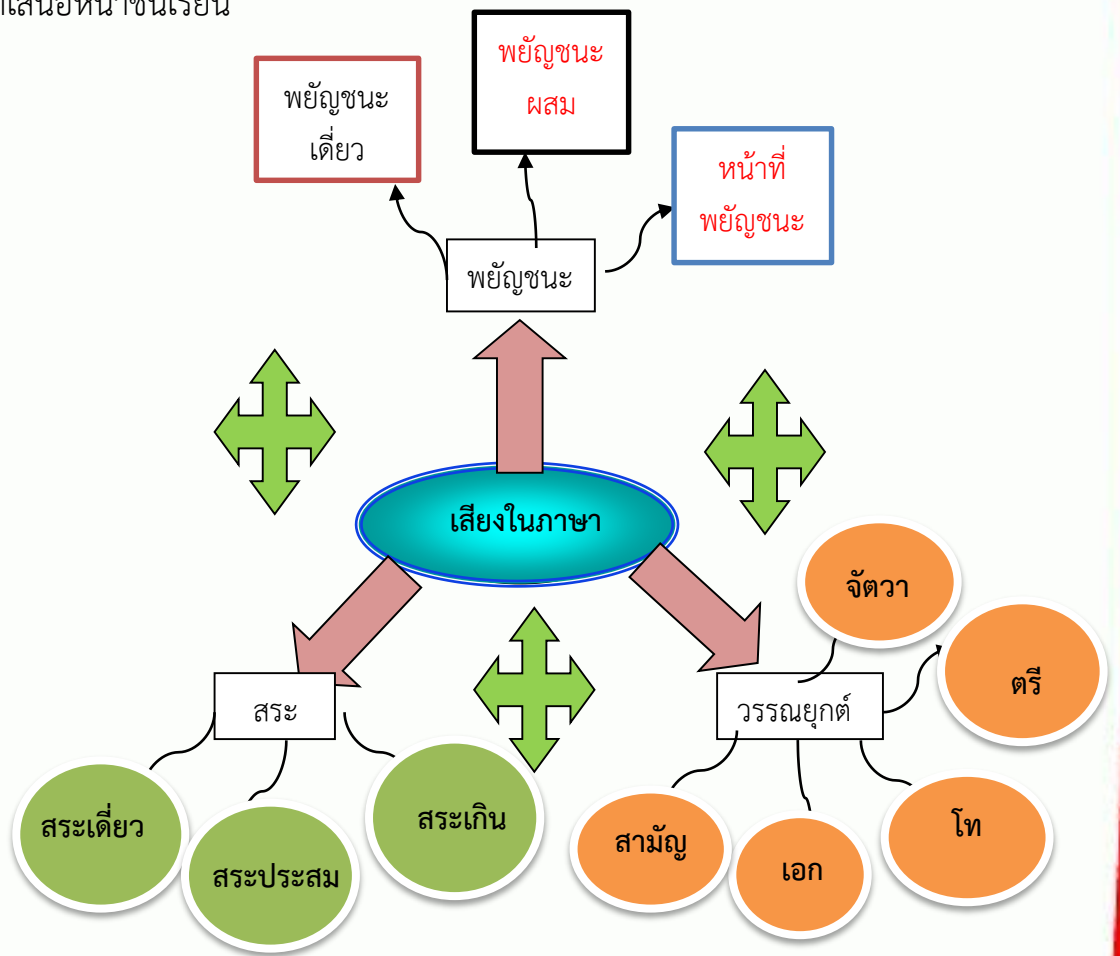
เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย ชุดที่ ๓
เรื่อง เสียงและอักษรไทย

ให้นักเรียนจำแนกเสียงวรรณยุกต์ทุกพยางค์ จากคำประพันธ์ที่กำหนดให้ต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ข้อ ที่	คำประพันธ์	เสียงวรรณยุกต์				
		สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
๑	แม่มีได้เป็นจันทร์อันสกา	เป็น จันทร์ อัน กาว	สะ	ได้	แม่ มี	-
๒	จงเป็นดาวดวงแจ่มแอร่มตา	จง เป็น ดาว ดวง แจ่ม แหร่ม ตา	อะ	-	-	-
๓	แม่มีได้เป็นหงส์ทงนงศักดิ์	เป็น หงส์ นง	ศักดิ์	ได้	แม่ มี ทะ	-
๔	ก็จงรักเป็นโนรีที่หรรษา	จง เป็น โน รี	-	ก็ ที่	รัก	หรร ษา
๕	แม่มีได้เป็นน้ำแม่คงคา	เป็น คง คา	-	ได้ แม่	แม่ มี น้ำ	-
๖	จงเป็นธราไสที่ไหลเย็น	จง เป็น ธา รา เย็น	-	ที่	-	ไส ไหล
๗	แม่มีได้เป็นมหาหิมาลัย	เป็น มา ลัย	หิ	ได้	แม่ มี มะ	หา
๘	จงพอใจจอมปลวกที่แลเห็น	จง พอ ใจ จอม แล	ปลวก	ที่	-	เห็น
๙	แม่มีได้เป็นวันพระจันทร์เพ็ญ	เป็น วัน จันทร์ เพ็ญ	-	ได้	แม่ มี พระ	-
๑๐	ก็จงเป็นวันแรมที่แจ่มจาง	จง เป็น วัน แรม จาง	แจ่ม	ก็ ที่	-	-

เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย ชุดที่ ๔ เรื่อง เสียงและอักษรไทย

ให้นักเรียนเขียนผังมโนทัศน์ เรื่อง เสียงและอักษรไทย ตามความรู้ความเข้าใจ พร้อมนำเสนอหน้าชั้นเรียน

(หมายเหตุ : ตรวจสอบผลงานของนักเรียนโดยให้อยู่ในดุลพินิจของผู้สอน)

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ก่อนและหลังเรียน

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑	X			
๒		X		
๓				X
๔			X	
๕		X		
๖		X		
๗	X			
๘	X			
๙				X
๑๐				X

แบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑		X		
๒			X	
๓		X		
๔	X			
๕				X
๖	X			
๗				X
๘		X		
๙	X			
๑๐				X

สรุปการเรียนรู้

แบบทดสอบก่อนเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
แบบทดสอบหลังเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้

เกณฑ์

๘๐%	ดีมาก
๗๐-๗๙ %	ดี
๖๐-๖๙ %	ปานกลาง
๕๐-๕๙ %	พอใช้
๑-๔๙ %	ปรับปรุง